

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยลำดับขั้นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา และที่มีความสมบูรณ์ที่จะใช้ในการวิจัยได้ จำนวน 348 ชุด ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิ จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์และงานพิเศษ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโครงการโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท โดยผู้วิจัยแบ่งเป็น 7 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตร
2. การบริการหลักสูตร
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน
5. การใช้สื่อการเรียนการสอน
6. การใช้แหล่งวิทยาการ
7. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท (มพช.)

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 แสดงร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาปัจจุบัน
จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์และงานพิเศษ

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
<u>เพศ</u>	ชาย	254	73.06
	หญิง	94	26.94
รวม		348	100.00
<u>อายุ</u>	ต่ำกว่า 25 ปี	6	1.71
	25 - 30 ปี	87	24.92
	31 - 35 ปี	160	45.84
	36 - 40 ปี	68	19.48
	41 - 44 ปี	20	6.05
	45 ปีขึ้นไป	7	2.00
	รวม	348	100.00
<u>วุฒิ</u>	ต่ำกว่าปริญญาตรี	7	2.00
	ปริญญาตรี	313	89.97
	สูงกว่าปริญญาตรี	28	8.03
รวม		348	100.00
<u>คาบสอนต่อสัปดาห์</u>			
	ต่ำกว่า 14 คาบ	118	33.82
	14 - 18 คาบ	144	42.12
	19 - 23 คาบ	79	22.06
	24 คาบขึ้นไป	7	2.00
รวม		348	100.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
<u>งานพิเศษ</u>		
ประสานงานโรงเรียนกับชุมชน	65	18.62
กิจกรรมสหกรณ์	29	8.30
หัวหน้าหมวดวิชา	75	21.48
ห้องสมุด	7	2.00
แนะแนว	21	6.01
งานอื่น ๆ	151	43.55
รวม	348	100.00

เพศ หัวหน้าฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ซึ่งมีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 73.06 ส่วนหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 26.94

อายุ หัวหน้าฝ่ายวิชาการที่มีอายุ 31-35 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.84 รองลงไปที่อายุ 25-30 ปี ร้อยละ 24.92 อายุ 36-40 ปี ร้อยละ 19.48 อายุ 41-44 ปี ร้อยละ 6.01 อายุ 45 ปีขึ้นไป ร้อยละ 2.04 และอายุต่ำกว่า 25 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 1.71

วุฒิการศึกษาปัจจุบัน หัวหน้าฝ่ายวิชาการมีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.97 รองลงไปที่วุฒิสองเท่าปริญญาตรี ร้อยละ 8.03 และวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 2.00

จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์ หัวหน้าฝ่ายวิชาการมีคาบสอนต่อสัปดาห์ 14-18 คาบ เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.12 รองลงไปที่ต่ำกว่า 14 คาบ ร้อยละ 33.82 19-23 คาบ ร้อยละ 22.06 และ 24 คาบขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 2.00

งานพิเศษนอกเหนือจากการสอน หัวหน้าฝ่ายวิชาการทำงานพิเศษอื่น ๆ อีกหลายอย่าง ได้แก่ สารสนิเทศ แผนงานโรงเรียน การเงิน ไลตทัศน์ศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา ประชาสัมพันธ์ พิสูจน์บ้านพักนักเรียนและคณะฯ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.55 รองลงไปที่งานหัวหน้าหมวด

วิชา ร้อยละ 21.48 งานประสานงานกับชุมชน ร้อยละ 18.62 งานกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน ร้อยละ 8.30 งานแนะแนว ร้อยละ 6.01 และงานห้องสมุดมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.00

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท กลุ่มที่ 2 รุ่นที่ 1-4 ทั้ง 12 เขตการศึกษา ทั่วประเทศ

ตารางที่ 3 แสดงค่าร้อยละของจำนวนหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่มีความคิดเห็นต่อสภาพการเรียนการสอนในด้านการบริหารหลักสูตร

ข้อที่	สภาพการเรียนการสอน	น้อยครั้งที่สุด	น้อยครั้ง	บ่อยครั้ง	บ่อยครั้งที่สุด
		ร้อยละ			
1.	สนับสนุนให้ครูไปอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น	2.02	6.59	50.71	40.68
2.	จัดอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรชั้นภายในโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน	5.44	46.99	40.11	7.46
3.	จัดการนิเทศภายในโรงเรียน	6.30	36.67	42.61	14.42
4.	จัดแผนการเรียนไว้หลายแบบเพื่อให้นักเรียนได้เลือกอย่างกว้างขวาง	1.71	3.72	41.83	52.74
5.	เปิดแผนการเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่	1.43	4.02	45.27	49.28
6.	มีแผนการเรียนอย่างน้อย 4 ด้าน คือ วิชาสามัญ อาชีพเกษตรกรรม อาชีพคหกรรม และอาชีพอุตสาหกรรม	1.16	2.57	11.46	84.81
7.	เปิดสอนวิชาเลือกตามแผนการเรียนต่าง ๆ ความสามารถของครูผู้สอน	-	2.02	22.34	75.64
	วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่				

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพการเรียนการสอน	น้อยครั้งที่สุด	น้อยครั้ง	บ่อยครั้ง	บ่อยครั้งที่สุด
		ร้อยละ			
8.	เปิดสอนวิชาเลือกตามแผนการเรียนต่าง ๆ ได้ตรงตามความสนใจของผู้เรียน	-	7.44	51.02	41.54
9.	สำรวจอาชีพที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือบริเวณใกล้เคียงเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเปิดสอนวิชาอาชีพ	4.58	23.49	49.01	22.92
10.	เปิดสอนวิชาอาชีพที่ตรงกับความต้องการของนักเรียน	2.24	9.16	61.03	27.57
11.	จัดตารางสอนโดยคำนึงถึงความสามารถจำนวนคาบสอนและปริมาณงานต่าง ๆ ของครูแต่ละคน	-	2.57	28.65	68.78
12.	จัดตารางสอนคาบซ่อมเสริมให้ครูปฏิบัติอย่างได้ผล	2.86	25.21	66.31	25.80
13.	จัดช่วงเวลาในการสอนไว้สำหรับการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียน	5.54	12.03	25.70	56.73
14.	จัดเรื่องเกี่ยวกับงานวิชาการเข้าเป็นหัวข้อสำคัญในการประชุม	4.03	11.17	47.56	37.24
	รวม	2.18	12.90	41.67	43.25

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าในด้านการบริหารหลักสูตรโดยส่วนรวม หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวนร้อยละ 43.25 เห็นว่าปฏิบัติบ่อยครั้งที่สุด จำนวนร้อยละ 41.67 เห็นว่าปฏิบัติบ่อยครั้ง จำนวนร้อยละ 12.90 เห็นว่าปฏิบัติน้อยครั้ง และจำนวนร้อยละ 2.18 เห็นว่าปฏิบัติน้อยครั้งที่สุด

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด หัวหน้าฝ่ายวิชาการจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ที่เห็นว่าการปฏิบัติบ่อยครั้งที่สุด มีดังนี้

1. มีแผนการเรียนอย่างน้อย 4 ด้าน คือ วิชาสามัญ อาชีพเกษตรกรรม อาชีพคหกรรม และอาชีพอุตสาหกรรม (ร้อยละ 84.81)
2. เปิดสอนวิชาเลือกตามแผนการเรียนต่าง ๆ ตามความสามารถของครูผู้สอน วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ (ร้อยละ 75.64)
3. จัดตารางสอนโดยคำนึงถึงความสามารถจำนวนคาบสอนและปริมาณงานต่าง ๆ ของครูแต่ละคน (ร้อยละ 68.78)
4. จัดช่วงเวลาในตารางสอนไว้สำหรับการอบรมด้านจริยธรรมแก่นักเรียน (ร้อยละ 56.73)
5. จัดแผนการเรียนไว้หลายแผน เพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนอย่างกว้างขวาง (ร้อยละ 52.74)

หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวนมากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้งมีดังนี้

1. จัดตารางสอนคาบซ่อมเสริมให้ครูปฏิบัติอย่างได้ผล (ร้อยละ 66.13)
2. เปิดสอนวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของนักเรียน (ร้อยละ 61.03)
3. เปิดสอนวิชาเลือกตามแผนการเรียนต่าง ๆ ได้ตรงตามความสนใจของผู้เรียน (ร้อยละ 51.02)
4. สนับสนุนให้ครูไปอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น (ร้อยละ 50.71)

หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ร้อยละ 46.99 เห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยครั้ง คือ การจัดอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรชั้นภายในโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สนใจ (ร้อยละ 51)

หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวนมากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง คือ จัดสอนวิชาแนะแนวได้ผลตามเป้าหมายทั้ง 3 ด้าน คือ แนะนำการศึกษา อาชีพ และบุคลิกภาพ (ร้อยละ 50.71)

ตารางที่ 5 แสดงค่าร้อยละของจำนวนหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่มีความคิดเห็นต่อสภาพการเรียนการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน

ข้อที่	สภาพการเรียนการสอน	น้อยครั้งที่สุด	น้อยครั้ง	บ่อยครั้ง	บ่อยครั้งที่สุด
		ร้อยละ			
1.	วางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้	-	2.30	31.80	65.90
2.	ยึดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นหลักในการสอน	-	2.30	24.64	73.06
3.	นำแผนการสอนที่มีอยู่แล้วมาใช้ในการเรียนการสอน	1.71	7.16	42.97	48.16
4.	แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนทำการสอน	-	2.57	32.95	64.48
5.	สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่ส่งเสริมประชาธิปไตย	-	5.46	54.72	39.82
6.	จัดกิจกรรมที่พัฒนาความมีระเบียบวินัยของนักเรียน	-	7.44	54.72	37.84
7.	นำวิธีสอนแบบต่าง ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน ดังนี้				
	7.1 บรรยาย	3.43	16.33	40.42	39.82
	7.2 อธิบาย	-	8.43	50.14	41.43
	7.3 อภิปราย	3.17	28.08	55.87	12.88
	7.4 แบ่งกลุ่มทำงาน	2.01	16.90	60.45	20.64

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพการเรียนการสอน	น้อยครั้งที่สุด	น้อยครั้ง	บ่อยครั้ง	บ่อยครั้งที่สุด
	7.5 ทำงานรายบุคคล	2.59	22.06	52.43	22.92
	7.6 สาธิต	8.32	31.23	47.27	13.18
	7.7 บทบาทสมมติ	18.91	51.51	23.78	5.80
	7.8 บทเรียนสำเร็จรูป	32.09	49.57	32.23	8.46
8.	พัฒนาค่านิยมที่ดีต่อ งานสุจริตต่าง ๆ แก่นักเรียน	-	11.17	54.44	34.39
9.	แนะนำอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพ ท้องถิ่นของนักเรียน	-	11.74	61.03	27.23
10.	ให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	6.01	39.54	45.55	8.90
11.	สอนให้นักเรียนรักท้องถิ่นของตนเพื่อ มิให้ไปทำงานทำที่อื่นโดยฝึกอาชีพ ต่าง ๆ ให้	3.02	24.64	54.72	18.07
	รวม	4.78	18.66	45.74	30.92

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนโดย
ส่วนรวม หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวนร้อยละ 45.74 เห็นว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง จำนวนร้อยละ
30.92 เห็นว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้งที่สุด จำนวนร้อยละ 18.66 เห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยครั้ง และ
จำนวนร้อยละ 4.78 เห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยครั้งที่สุด

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดหัวหน้าฝ่ายวิชาการจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่ามีการปฏิบัติ
บ่อยครั้งที่สุดมีดังนี้

1. ยึดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นหลักในการสอน (ร้อยละ 73.06)
 2. วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้ (ร้อยละ 65.90)
 3. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนทำการสอน (ร้อยละ 64.48)
- หัวหน้าฝ่ายวิชาการจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้งมีดังนี้
1. แนะนำอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของนักเรียน (ร้อยละ 61.03)
 2. แบ่งกลุ่มทำงานในการเรียนการสอน (ร้อยละ 60.45)
 3. จัดอภิปรายในการเรียนการสอน (ร้อยละ 55.87)
 4. สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่ส่งเสริมประชาธิปไตย (ร้อยละ 54.72)
 5. จัดกิจกรรมที่พัฒนาความมีระเบียบวินัยของนักเรียน (ร้อยละ 54.72)
 6. สอนให้นักเรียนรักท้องถิ่นของตนเพื่อมิให้ไปทำงานที่อื่นโดยฝึกอาชีพให้ (ร้อยละ 54.72)
 7. พัฒนาค่านิยมที่ดีต่องานสุจริตต่าง ๆ แก่นักเรียน (ร้อยละ 54.44)
 8. ให้ทำงานเป็นรายบุคคลในการเรียนการสอน (ร้อยละ 52.43)
 9. อธิบายในการเรียนการสอน (ร้อยละ 50.14)

ตารางที่ 6 แสดงค่าร้อยละของจำนวนหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่มีความคิดเห็นต่อสภาพการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน

ข้อที่	สภาพการเรียนการสอน	ร้อยละ			
		น้อยครั้งที่สุด	น้อยครั้ง	บ่อยครั้ง	บ่อยครั้งที่สุด
1.	อบรมแนะนำนักเรียนเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้พาหนะและการปฏิบัติตามกฎจราจร	-	13.75	55.87	30.38
2.	อบรมนักเรียนด้านมารยาทของสังคมทั้งต่อบุคคลในโรงเรียนและนอกโรงเรียน	-	5.17	48.99	45.84
3.	จัดทัศนศึกษาเพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงตามสถานที่สำคัญต่าง ๆ	15.47	54.46	21.48	8.59

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพการเรียนการสอน	น้อยครั้งที่สุด	น้อยครั้ง	บ่อยครั้ง	บ่อยครั้งที่สุด
		ร้อยละ			
4.	ทำแผนการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนให้สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและสภาพสังคมที่โรงเรียนตั้งอยู่	4.58	22.08	57.30	16.04
5.	จัดกิจกรรมที่นักเรียนได้มีโอกาสร่วมงานกับท้องถิ่น เช่น งานประเพณีและวันสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ	-	10.32	33.52	56.16
6.	ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนการสอนที่บ้าน เช่น การทำโครงการหรือฝึกงาน	8.03	35.53	44.98	11.46
7.	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของท้องถิ่น เช่น การจัดนิทรรศการ อภิปราย ตอบปัญหา	4.89	29.51	54.72	10.88
8.	จัดกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนบำเพ็ญประโยชน์ต่อที่สาธารณะหรือกิจกรรมที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน	-	19.77	53.01	27.22
9.	เน้นให้นักเรียนทำกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการออกเยี่ยมบ้านและแนะนำการจัดสุขภาพิบาลครอบครัว	13.77	40.97	36.10	9.16
10.	ส่งนักเรียนไปฝึกงานในสถานประกอบการหรือแหล่งอาชีพอิสระต่าง ๆ	53.58	31.92	11.74	2.86
11.	แนะนำและส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้ในระหว่างเรียนจากงานที่ทำหรือการไปฝึกงานหรือการสร้างงานอิสระ	11.48	32.37	44.41	11.74

1. จัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญของชาติ เช่น วันเด็ก วันเฉลิมพระชนมพรรษา (ร้อยละ 67.90)
2. จัดกิจกรรมที่นักเรียนได้มีโอกาสได้ร่วมงานกับท้องถิ่น เช่น งานประเพณี และวันสำคัญทางศาสนา (ร้อยละ 56.16)
3. ให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมหรือชุมนุมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นด้วยความสนใจและสมัครใจ (ร้อยละ 55.01)

หัวหน้าฝ่ายวิชาการมากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง มีดังนี้

1. ทำแผนการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและสภาพสังคมที่โรงเรียนตั้งอยู่ (ร้อยละ 57.20)
2. อบรมนักเรียนเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้ยานพาหนะและปฏิบัติตามกฎจราจร (ร้อยละ 55.87)
3. จัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักปฏิบัติของศาสนาให้แก่นักเรียนและประชาชน (ร้อยละ 54.72)
4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียนที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น จัดนิทรรศการ อภิปราย ตอบปัญหา (ร้อยละ 54.72)
5. จัดกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนบำเพ็ญประโยชน์ต่อที่สาธารณะหรือกิจกรรมที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน (ร้อยละ 53.01)

หัวหน้าฝ่ายวิชาการจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง คือ จัดทัศนศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงตามสถานที่สำคัญต่าง ๆ (ร้อยละ 54.46)

หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวนมากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้งที่สุด คือ ส่งนักเรียนไปฝึกงานในสถานประกอบการหรือแหล่งอาชีพอิสระต่าง ๆ (ร้อยละ 53.58)

ตารางที่ 7 แสดงค่าร้อยละของจำนวนหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่มีความคิดเห็นต่อสภาพการเรียนการสอน
ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน

ข้อที่	สภาพการเรียนการสอน	น้อยครั้งที่สุด	น้อยครั้ง	บ่อยครั้ง	บ่อยครั้งที่สุด
		ร้อยละ			
1.	นำวัสดุอุปกรณ์มาใช้ในการเรียนการสอนดังนี้				
	1.1 ภาพยนตร์	77.36	11.74	6.61	4.92
	1.2 ภาพนิ่ง เช่น สไลด์, ฟิล์มสตริป	6.03	25.78	49.28	18.91
	1.3 ภาพถ่าย ภาพวาด ภาพถ่ายและการ์ตูน	11.46	30.10	43.83	14.61
	1.4 แผ่นภาพโปร่งใส	12.89	42.14	33.23	11.74
	1.5 วิทยุ	23.78	23.22	32.37	20.63
	1.6 เทปบันทึกเสียง	4.29	14.63	47.27	33.81
	1.7 โทรทัศน์	28.65	32.95	28.36	10.04
	1.8 เทปโทรทัศน์	27.73	30.37	28.36	13.54
2.	นำวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับจากโครงการ มพช. มาใช้ในการเรียนการสอน	2.29	4.02	32.95	60.74
3.	ส่งเสริมให้ครูรู้จักใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ในท้องถิ่น	3.15	17.50	57.87	21.48
4.	จัดหาหนังสือคู่มือการใช้สื่อการเรียนการสอนไว้ให้สครูได้ศึกษาและค้นคว้า	-	12.33	52.43	35.24
5.	เพิ่มคยลงในตารางสอนสำหรับการใช้ห้องสมุด	40.43	21.48	15.75	22.34
6.	กระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ในห้องสมุด	2.10	12.32	48.71	36.96

ตารางที่ 8 แสดงค่าร้อยละของจำนวนหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่มีความคิดเห็นต่อสภาพการเรียนการสอนด้วยการใช้แหล่งวิทยาการ

ข้อที่	สภาพการเรียนการสอน	น้อยครั้งที่สุด	น้อยครั้ง	บ่อยครั้ง	บ่อยครั้งที่สุด
		ร้อยละ			
1.	เชิญวิทยากรจากภายนอกโรงเรียนที่มีความรู้หรือความชำนาญด้านอาชีพะมาให้ความรู้	9.19	47.27	36.10	7.44
2.	รวบรวมแหล่งวิทยาการด้านต่าง ๆ ในชุมชนมาจัดประเภทเป็นทะเบียนไว้ให้สะดวกในการใช้	32.95	40.11	20.05	6.89
3.	ใช้แหล่งอาชีพอิสระหรืออาชีพผู้ปกครองนักเรียนให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	23.20	47.29	22.92	6.59
4.	จัดหานักบวชหรือผู้รู้เกี่ยวกับศาสนา มาอบรม เพื่อพัฒนาจิตใจแก่นักเรียนและประชาชน	5.15	36.67	42.42	15.76
5.	แนะนำให้นักเรียนจัดเก็บรักษาเครื่องมือในโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติการวิชาต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบและมีสภาพดี	2.86	7.44	58.76	30.94
6.	ดูแลการจัดโรงฝึกงานให้มีระเบียบในการปฏิบัติงาน	4.01	5.73	59.02	31.24
7.	ควบคุมการเก็บอุปกรณ์ของหมวดวิชาต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งาน	2.88	11.74	57.30	28.08
8.	เชิญผู้ปกครองนักเรียนที่มีความชำนาญในอาชีพมาฝึกอาชีพท้องถิ่นแก่นักเรียน	32.95	47.27	17.49	2.29
	รวม	14.14	30.46	39.25	16.15

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า การให้แหล่งวิทยาการโดยส่วนรวม จำนวนหัวหน้าฝ่าย วิชาการร้อยละ 39.25 เห็นว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง ร้อยละ 30.46 เห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยครั้ง ร้อยละ 16.15 เห็นว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้งที่สุด และร้อยละ 14.14 เห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยครั้งที่สุด

เมื่อพิจารณารายละเอียด จำนวนหัวหน้าฝ่ายวิชาการมากกว่าร้อยละ 50 ที่เห็นว่ามี การปฏิบัติบ่อยครั้ง ดังนี้

1. ดูแลการจัดโรงฝึกงานให้มีระเบียบในการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 59.02)
2. แนะนำให้นักเรียนจัดเก็บรักษาเครื่องมือในโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติการวิชาต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบและมีสภาพดี (ร้อยละ 58.76)
3. ควบคุมการเก็บอุปกรณ์ของหมวดวิชาต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งาน (ร้อยละ 57.30)

ตารางที่ 9 แสดงค่าร้อยละของจำนวนหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่มีความคิดเห็นต่อสภาพการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล

ข้อที่	สภาพการเรียนการสอน	น้อยครั้งที่สุด	น้อยครั้ง	บ่อยครั้ง	บ่อยครั้งที่สุด
		ร้อยละ			
1.	ใช้จุดประสงค์การเรียนการสอนรูรายวิชาเป็นเกณฑ์ ในการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน	1.17	2.57	15.78	80.48
2.	วัดผลและประเมินผลก่อนเริ่มทำการสอนเพื่อทราบพื้นฐานเดิมของนักเรียน	4.31	27.50	48.71	19.48
3.	ประเมินผลการเรียนการสอนเป็นระยะ ๆ จนสิ้นภาคเรียน	1.45	4.29	23.78	70.48
4.	ใช้วิธีวัดและประเมินผลต่าง ๆ ดังนี้				
	4.1 สอบระหว่างภาค	2.88	9.45	12.89	74.78
	4.2 ทดสอบย่อย	-	5.73	18.05	76.22
	4.3 ท างานส่ง	-	4.40	26.36	69.24

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพการเรียนการสอน	น้อยครั้งที่สุด	น้อยครั้ง	บ่อยครั้ง	บ่อยครั้งที่สุด
		ร้อยละ			
	4.4 สังเกตความสนใจในการเรียน	-	6.01	31.51	62.48
	4.5 ให้คะแนนด้านจิตนิสัย	-	8.59	23.78	67.63
5.	ใช้ข้อทดสอบหลาย ๆ แบบเพื่อวัดพฤติกรรมกรการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งแบบปรนัยและอัตนัย	-	7.19	43.53	49.28
6.	เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นฝ่ายประเมินทั้งการประเมินตนเองเพื่อน และครู	15.75	53.03	26.93	4.29
7.	จัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนดังนี้				
	7.1 จัดตารางอย่างเป็นระบบ	4.01	9.74	31.51	54.74
	7.2 ให้ครูระบุจุดประสงค์การเรียนรู้	2.29	20.91	41.26	35.54
	7.3 ซ่อมเสริมตามจุดประสงค์การเรียนรู้	1.43	14.04	43.55	40.98
	7.4 บันทึกผลเมื่อซ่อมเสริมแล้ว	5.73	24.64	38.68	30.95
8.	ติดตามผลการทำงานของฝ่ายทะเบียน-วัด และประเมินผล	-	4.02	46.99	48.99
9.	ตรวจสอบหลักฐาน ร.บ 3 ของผู้สอนทุกวิชา	-	4.29	29.24	66.47
10.	นำผลการวัดและประเมินผลย้อนมาปรับปรุงการเรียนการสอน	-	14.05	53.86	32.09
	รวม	2.32	12.96	32.73	51.99

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า การวัดผลและประเมินผลโดยส่วนรวม หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวนร้อยละ 51.99 เห็นว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้งที่สุด ร้อยละ 32.73 เห็นว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง ร้อยละ 12.96 เห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยครั้ง และร้อยละ 2.32 เห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยครั้งที่สุด

เมื่อพิจารณารายละเอียด หัวหน้าฝ่ายวิชาการจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้งที่สุด ดังนี้

1. ใช้จุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชาเป็นเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล (ร้อยละ 80.48)
2. ใช้วิธีวัดและประเมินผลแบบทดสอบย่อย (ร้อยละ 76.22)
3. ใช้วิธีวัดและประเมินผลแบบทดสอบระหว่างภาค (ร้อยละ 74.78)
4. วัดและประเมินผลการเรียนเป็นระยะ ๆ จนสิ้นภาคเรียน (ร้อยละ 70.48)
5. ใช้วิธีวัดและประเมินผลแบบให้ทำงานส่ง (ร้อยละ 69.24)
6. ใช้วิธีวัดและประเมินผลแบบให้คะแนนด้านจิตพิสัย (ร้อยละ 67.63)
7. ตรวจสอบหลักฐาน รบ.3 ของผู้สอนทุกรายวิชา (ร้อยละ 66.47)
8. ใช้วิธีวัดและประเมินผลโดยสังเกตความสนใจในการเรียน (ร้อยละ 62.48)
9. จัดสอนซ่อมเสริมโดยจัดตารางอย่างเป็นระบบ (ร้อยละ 54.74)

หัวหน้าฝ่ายวิชาการมากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้งคือนำผลการวัดและประเมินผลย้อนมาปรับปรุงการเรียนการสอน (ร้อยละ 53.86)

หัวหน้าฝ่ายวิชาการมากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยครั้งคือเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นฝ่ายประเมินผลทั้งการประเมินตนเอง เพื่อน และครู (ร้อยละ 53.03)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้สรุปและจัดเรียงลำดับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาพัฒนาชนบทของหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ดังนี้

1. การบริหารและบริการหลักสูตร

ปัญหา

1. อัตรากำลังของครูผู้สอนไม่เพียงพอในบางหมวดวิชา เช่น การงานอาชีพ ดนตรีศึกษา และพลศึกษา (จำนวน 30 คน)
2. เปิดแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น (จำนวน 26 คน)
3. ผู้บริหารและครูไม่นำหลักสูตรมาปฏิบัติให้ได้ผล และขาดความเข้าใจในโรงเรียน มพช. (จำนวน 24 คน)
4. ผู้ปกครองยังมีค่านิยมให้นักเรียนเลือกแผนวิชาสามัญมากกว่าแผนการเรียนวิชาชีพ โดยเฉพาะแผนการเรียนเกษตรกรรม นักเรียนเลือกน้อยมาก (จำนวน 20 คน)
5. ครูผู้สอนยังไม่ชัดเจนในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและนิยมสอนตามเนื้อหาในหนังสือเรียน (จำนวน 19 คน)
6. ครูไม่ได้สอนตามวิชาเอกครูสอนหลายวิชาและครูผู้สอนมีงานพิเศษนอกเหนือจากการสอนหลายอย่าง (จำนวน 18 คน)
7. การสอนวิชาชีพยังมุ่งด้านทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ (จำนวน 18 คน)
8. เวลาเรียนยังจำกัดต่อกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพตามความต้องการของครูและนักเรียน (จำนวน 15 คน)
9. ครูผู้ร่วมสอนวิชาการงาน ยังมีปัญหาด้านการจัดการประเมินผลการเรียนการสอน (จำนวน 12 คน)
10. จุดประสงค์การเรียนรู้บางรายวิชายังจัดทำไม่ครอบคลุมและเป็นมาตรฐานต่อการจัดการเรียนการสอน (จำนวน 12 คน)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดครูที่มีความรู้ความสามารถและความชำนาญในหมวดวิชาอื่น ๆ มาช่วยสอนในหมวดวิชาที่ขาดครู (จำนวน 21 คน)

2. ควรพยายามชี้แจงและรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทำงานกับโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการศึกษาได้ (จำนวน 18 คน)
3. ควรมีการติดตามผลการสอนของครูอย่างเข้มงวด และจริงจังทุกชั้นตอน (จำนวน 18 คน)
4. ควรจัดให้ความรู้เรื่องหลักสูตรแก่ครูผู้สอนในโอกาสต่าง ๆ เช่น ในการนิเทศภายใน หรือประชุมปรึกษาหารือ (จำนวน 17 คน)
5. ควรยกย่องผู้มีความสำเร็จในด้านอาชีพท้องถิ่น เช่น เกษตรกรตัวอย่าง หรือเจ้าของโรงงาน และธุรกิจต่าง ๆ (จำนวน 16 คน)
6. การบริหารและบริการหลักสูตร ควรคำนึงถึงผู้ปฏิบัติให้สามารถทำตามหลักสูตรได้สะดวกมากขึ้น (จำนวน 15 คน)
7. ควรยกเลิกวิชาเรียนที่ให้ประโยชน์แก่นักเรียนคล้ายคลึงกัน เพื่อให้มีเวลาในการเรียนการสอนให้มากขึ้น (จำนวน 14 คน)
8. ควรจัดหาและทำเอกสารเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรให้ครูได้ศึกษารายละเอียดมากขึ้น (จำนวน 10 คน)
9. ควรมีสุนัขกลางบริหารและบริการด้านหลักสูตรการเรียนการสอนระดับจังหวัดหรืออำเภอเพื่อเป็นผู้นำในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นไว้ใช้ (จำนวน 10 คน)
10. ควรเปลี่ยนแปลงจุดประสงค์การเรียนรู้ในบางข้อของรายวิชาที่ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติ โดยครูผู้สอนในโรงเรียนและในกลุ่มโรงเรียน (จำนวน 10 คน)

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

ปัญหา

1. ครูนิยมใช้วิธีสอนแบบบรรยาย มากกว่าวิธีสอนแบบอื่น ๆ (จำนวน 45 คน)
2. ครูไม่ค่อยนำเอาเทคโนโลยีด้านการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน (จำนวน 40 คน)
3. ครูไม่ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นที่น่าสนใจของนักเรียน (จำนวน 40 คน)
4. ครูไม่มีเวลาวางแผนการเรียนการสอนเพราะมีงานพิเศษทำเป็นจำนวนมาก (จำนวน 38 คน)
5. เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละคาบมีน้อยไม่เพียงพอและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียนก็มีเวลาน้อย (จำนวน 35 คน)

6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียนขาดแหล่งวิทยากรและไม่มีการติดตามผล เพราะขาดงบประมาณสนับสนุน (จำนวน 32 คน)
7. ขาดห้องเรียนและห้องปฏิบัติการวิชาต่าง ๆ รวมทั้งห้องประชุมของนักเรียน (จำนวน 30 คน)
8. ครูไม่นิยมสอนตามจุดประสงค์การเรียนรู้และแผนการสอนอย่างจริงจัง (จำนวน 26 คน)
9. นักเรียนมีปัญหาในการช่วยงานของครอบครัวหลายอย่างจึงไม่ค่อยมีเวลาให้กับการเรียนอย่างเพียงพอ (จำนวน 26 คน)
10. จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องมีมากเกินไปทำให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางอย่างไม่สะดวก และไม่ทั่วถึง (จำนวน 23 คน)
11. ครูมีการใช้อุปกรณ์และผลิตสื่อการเรียนการสอนน้อย (จำนวน 21 คน)
12. ครูส่วนใหญ่ไม่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการเรียนรู้ นอกห้องเรียน (จำนวน 20 คน)
13. ยังขาดความร่วมมือจากแหล่งวิทยากรในชุมชนเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน (จำนวน 20 คน)
14. โรงเรียนที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ ไม่สามารถนำอุปกรณ์โครงการโรงเรียน มพช. มาใช้ได้เท่าที่ควร (จำนวน 19 คน)
15. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนหารายได้ระหว่างเรียนยังจัดได้ไม่ดี เพราะขาดตลาดรับซื้อผลผลิต (จำนวน 18 คน)
16. หลักสูตรยังกำหนดเนื้อหาไว้มากจนไม่ค่อยได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ แก่นักเรียน (จำนวน 15 คน)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้ครูไปอบรมและศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสอนต่าง ๆ (จำนวน 44 คน)
2. ควรมุ่งฝึกนักเรียนให้รู้จักคิด รู้จักพอ และรู้จักแสดงออกให้มากขึ้น (จำนวน 42 คน)
3. ควรปลูกฝังค่านิยมที่ดีต่อการสอนให้ครูผู้สอน (จำนวน 40 คน)
4. ควรสรรหาครูฝ่ายสนับสนุนการสอนมาช่วยให้ครูฝ่ายปฏิบัติการสอนได้มีเวลาเตรียมการสอน ทำงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน และลดภาระเกี่ยวกับงานพิเศษให้น้อยลง (จำนวน 36 คน)
5. หลักสูตรควรกำหนดเวลาสำหรับคาบหนึ่ง ๆ ให้มากขึ้นกว่าเดิม (จำนวน 35 คน)

6. ควรมีเวลาสำหรับการเรียนอยู่ที่บ้าน 1 ใน 5 ส่วนของเวลาเรียนทั้งหมด (จำนวน 32 คน)
7. ควรมีบุคลากรเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน และกำหนดงานด้านนี้ไว้ในแผนให้ชัดเจน (จำนวน 31 คน)
8. ควรติดตามการสอนและการประเมินผลเพื่อให้ครูยึดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นหลักในการเรียนการสอน (จำนวน 30 คน)
9. ควรมีห้องพิเศษ หรือห้องปฏิบัติการสำหรับวิชาต่าง ๆ เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลายรูปแบบและได้ผลตามความต้องการของผู้เรียนและผู้สอน (จำนวน 28 คน)
10. ควรมีค่าตอบแทนและสวัสดิการให้แก่ครูที่ออกปฏิบัติงานภายนอกโรงเรียน (จำนวน 28 คน)
11. ควรพยายามใช้อุปกรณ์ที่ได้รับจากโครงการโรงเรียน มพช. ให้มากที่สุดเท่าที่สามารถทำได้ (จำนวน 16 คน)

3. การใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการในชุมชน

ปัญหา

1. ขาดแหล่งวิทยาการในชุมชน (จำนวน 52 คน)
2. การเดินทางไปยังแหล่งวิทยาการที่อยู่ไกลไม่สะดวก (จำนวน 50 คน)
3. แหล่งวิทยาการเกี่ยวกับเกษตรกรรมนักเรียนให้ความสนใจน้อยเพราะยังมีมาตรฐานทางอาชีพต่ำ (จำนวน 48 คน)
4. เทคนิคการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู ไม่มีความชำนาญเพียงพอ (จำนวน 45 คน)
5. ครูไม่ค่อยนำวัสดุอุปกรณ์ที่มีมาใช้ อาจเป็นเพราะมีเวลาไม่เพียงพอ (จำนวน 45 คน)
6. วิทยาการในห้องเรียนสอนผู้อื่นไม่เป็นเพราะชำนาญแต่การปฏิบัติด้วยตนเอง (จำนวน 40 คน)
7. ขาดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยเพราะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวน 38 คน)
8. ครูไม่สนใจประดิษฐ์สื่อและคิดค้นนวัตกรรมทางการศึกษา (จำนวน 36 คน)
9. ครูไม่ให้ความสำคัญของแหล่งวิทยาการและไม่นำสื่อที่มีอยู่มาใช้เท่าที่ควร (จำนวน 35 คน)

10. ผู้ปกครองนักเรียนและแหล่งวิทยาการในชุมชนไม่ค่อยเห็นความสำคัญในการนำเด็กไปศึกษาหาความรู้ บางแห่งไม่ให้ความร่วมมือเพราะกลัวเป็นภาระและเกิดความเสียหาย (จำนวน 35 คน)

11. คุขาดการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่สามารถเป็นแหล่งวิทยาการได้ (จำนวน 34 คน)

12. อุปกรณ์ตามโครงการ มพช. ที่ส่งมาแล้วยังไม่มีการติดตั้งและครูไม่มีความรู้พอที่จะทำเองได้ และอุปกรณ์ที่ส่งมาบางอย่างไม่ตรงตามความต้องการ (จำนวน 30 คน)

13. สื่อการสอนที่ครูซื้อมาบางอย่างไม่ตรงกับเนื้อหาวิชาเรียน (จำนวน 24 คน)

14. ห้องสมุดยังไม่ให้บริการแก่นักเรียนและประชาชนน้อย (จำนวน 20 คน)

15. ขาดการใช้วิทยากรที่มีในชุมชนและเป็นผู้ชำนาญในอาชีพต่าง ๆ (จำนวน 12 คน)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีสวนย์กลางฝึกวิชาชีพแก่นักเรียนมัธยมอย่างทั่วถึง (จำนวน 22 คน)

2. ควรมีเวลาสำหรับให้นักเรียนออกไปศึกษาหาความรู้ตามแหล่งวิทยาการโดยจัดคาบในวันชมรม (จำนวน 20 คน)

3. ส่งครูไปอบรมเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ (จำนวน 20 คน)

4. ฝ่ายโสตทัศนศึกษาของโรงเรียน ควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอน (จำนวน 18 คน)

5. ครูพยายามเป็นผู้ช่วยของวิทยากรท้องถิ่นขณะที่สอนนักเรียน (จำนวน 16 คน)

6. ควรเพิ่มงบประมาณให้เพียงพอแก่โรงเรียนขนาดเล็กให้มากขึ้น (จำนวน 16 คน)

7. มีสวนย์กลางบริการด้านสื่อการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ครูนำสื่อและวัสดุท้องถิ่นมาใช้ (จำนวน 15 คน)

8. ร่วมมือกันในการสอนวิชาชีพแก่นักเรียนกับบุคคลหรือหน่วยงานในชุมชน (จำนวน 14 คน)

9. เปิดอบรมเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือในโครงการ มพช. อย่างทั่วถึง (จำนวน 10 คน)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

ปัญหา

1. ครูไม่เข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดและประเมินผลดีเพียงพอ (จำนวน 45 คน)

2. ครูมักออกข้อสอบโดยไม่ได้ยึดจุดประสงค์การเรียนรู้และหลักการของการวัดประเมินผล (จำนวน 39 คน)
3. เกณฑ์การวัดผลของหลักสูตรปัจจุบัน ทำให้นักเรียนผ่านง่าย ทำให้ผู้จบแล้วไม่มีคุณภาพและนักเรียนขาดความสนใจที่รับผิดชอบต่อการเรียนและการสอบของตน (จำนวน 36 คน)
4. ครูใช้วิธีการวัดผลน้อยวิธีเกินไป ส่วนใหญ่ใช้เพียงการสอบโดยข้อสอบเพียงอย่างเดียว (จำนวน 34 คน)
5. ขาดเครื่องอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการวัดผล ทำให้ใช้เวลานานและเปลืองแรงงานมากหลังจากการสอบ (จำนวน 33 คน)
6. คะแนนการวัดผลด้านจิตนิสัยและด้านทักษะกำหนดไว้จำนวนน้อยกว่าคะแนนด้านความรู้ (จำนวน 32 คน)
7. การสอนซ่อมเสริมไม่เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพและยังไม่ทำอย่างจริงจัง (จำนวน 32 คน)
8. จุดประสงค์การเรียนรู้ยังไม่สะดวกต่อการปฏิบัติเท่าที่ควร (จำนวน 30 คน)
9. เมื่อวัดและประเมินผลแล้วครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยนำผลย้อนกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ (จำนวน 28 คน)
10. ครูขาดการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อให้มีข้อสอบที่มาตรฐานไว้ใช้ตลอดไป (จำนวน 26 คน)
11. ครูสอนไม่ตรงจุดประสงค์การเรียนรู้ ทำให้การสอบวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ด้วย (จำนวน 22 คน)
12. โรงเรียนส่วนมากขาดผู้ทำหน้าที่ด้านการวัดผลประเมินผลและคนที่ทำหน้าที่ด้านวัดผลไม่เป็นผู้ที่จบมาทางด้านวัดผลโดยตรง (จำนวน 21 คน)
13. การทำงานด้านวัดผลและประเมินผลยังไม่เป็นลักษณะที่จะมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะการสอบแก้ตัวของนักเรียนในวิชาต่าง ๆ (จำนวน 20 คน)
14. ครูส่งข้อสอบไม่ทันตามกำหนดเวลา (จำนวน 17 คน)
15. การกรอกคะแนนในสมุดประเมินผล (ร.บ.3) ยังมีปัญหาเพราะบางอย่างคิดเป็นคะแนนได้ยาก เช่น การวัดจิตพิสัย และด้านทักษะ (จำนวน 15 คน)
16. การเก็บคะแนนรายจุดประสงค์ ครูยังปล่อยไว้หลาย ๆ จุดประสงค์แล้วจึงมารวมกันสอบ (จำนวน 13 คน)

17. การประเมินผลวิชาการงานในแต่ละภาคเรียนต้องประเมินด้วยกันทีละ 2 รายวิชา โดยให้ผลออกมาเป็นอย่างเดียว ซึ่งบางครั้งครูยังมีปัญหาทำได้ไม่สะดวก (จำนวน 10 คน)

18. ครูส่วนมากมักไม่มีการตรวจสอบพื้นฐานของนักเรียนโดยการทดสอบก่อนสอน (จำนวน 8 คน)

19. ผู้ปกครองไม่ค่อยทราบผลการเรียนของนักเรียนอย่างละเอียดครบทุกด้าน เพราะโรงเรียนมีเพียงสมุดรายงานผลการเรียนภาคเรียนละครั้ง (จำนวน 7 คน)

20. ครูไม่ค่อยสนใจศึกษาระเบียบการวัดผลอีกด้วย (จำนวน 5 คน)

ข้อเสนอแนะ

1. การสอบควรเน้นการปฏิบัติให้มาก และให้ได้ความรู้จริง ๆ โดยสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตได้ (จำนวน 27 คน)

2. ครูที่ปรึกษา ครูประจำวิชาและครูวัดผล รวมทั้งฝ่ายปกครองควรร่วมกันติดตามนักเรียน ให้มาสอบแก้ตัวตามกำหนดอย่างจริงจัง (จำนวน 23 คน)

3. ควรมีการตั้งคณะกรรมการเพื่อทำงานด้านวิเคราะห์ข้อสอบโดยเฉพาะ (จำนวน 20 คน)

4. สนับสนุนให้ครูนำผลการวัดและประเมินผลมาใช้ปรับปรุงด้านการเรียนการสอนให้ มาก (จำนวน 14 คน)

5. จัดอบรมครูผู้สอนเกี่ยวกับการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (จำนวน 10 คน)

6. ผู้บริหารโรงเรียนควรควบคุมติดตามให้การดำเนินงานด้านวัดและประเมินผลเกิด ประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนอย่างจริงจัง (จำนวน 7 คน)

7. ควรมีการใช้เครื่องมือและวิธีวัดผลหลาย ๆ แบบมิใช่เพียงข้อสอบอย่างเดียว (จำนวน 2 คน)

5. ด้านอื่น ๆ

ปัญหา

1. ครูมีจำนวนชั่วโมงสอนมากและได้สอนหลายวิชาทำให้การเรียนการสอนไม่ได้ผล เท่าที่ควร และบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ยังขาดอยู่มาก (จำนวน 58 คน)

2. นักเรียนยังเป็นผู้รับการถ่ายทอดความรู้จากครูเพียงฝ่ายเดียวในกระบวนการเรียนการ สอน ยังขาดการให้นักเรียนมีบทบาทเป็นผู้ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง (จำนวน 52 คน)

3. ครูฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน มพช. ยังขาดการแสดงบทบาทเป็นผู้นำในการพัฒนา ชนบท (จำนวน 48 คน)

4. หน่วยงานในเทศกยังออกนเทศโรงเรียนในโครงการ มพช.น้อยเกินไป (จำนวน 40 คน)
5. ผู้บริหารโรงเรียนเน้นการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ซึ่งเห็นผลชัดมากกว่าการเน้นพัฒนาด้านวิชาการซึ่งเป็นผลทางนามธรรมและอาศัยเวลานาน (จำนวน 35 คน)
6. ครูผู้สอนมีงานพิเศษอื่น ๆ ที่จะให้ครูทำอยู่เรื่อย ๆ และมีปริมาณมากจนครูไม่มีโอกาสเตรียมการสอนและทำงานด้านการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ (จำนวน 35 คน)
7. หลักสูตรปัจจุบันยังเน้นให้ผู้เรียนไปศึกษาต่อมากกว่าการประกอบอาชีพ (จำนวน 30 คน)
8. นักเรียนขาดข่าวสารข้อมูลและประสบการณ์ที่ทันต่อเหตุการณ์เพราะการติดต่อสื่อสารและคมนาคมยังช้ากว่าในเมือง (จำนวน 30 คน)
9. สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่บริการของโรงเรียนส่วนใหญ่ยากจน (จำนวน 26 คน)
10. การดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการ มพช. ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์โดยครบถ้วนสมบูรณ์ เพราะขาดบุคลากรและงบประมาณ (จำนวน 25 คน)
11. บางโรงเรียนสภาพถนน พื้นที่และการจัดบริเวณของโรงเรียนยังไม่เหมาะสม ที่จะ เป็นโรงเรียน มพช. (จำนวน 23 คน)
12. ประชาชนในชุมชนไม่นิยมในอาชีพที่ตนทำอยู่จึงไม่อยากให้นักเรียนไปศึกษาด้านอาชีพของท้องถิ่น (จำนวน 20 คน)
13. วัสดุอุปกรณ์จากโครงการ มพช. บางอย่างคุณภาพไม่ดีและขาดความทนทาน (จำนวน 15 คน)
14. ครูยังมีแนวคิดในการสอนแบบเก่า ๆ ไม่ยอมปรับปรุง จึงมักเน้นการจำมากกว่า การนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน (จำนวน 10 คน)
15. จำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ลดลงเพราะผู้ปกครอง เห็นว่าเรียนจบออกไปแล้วว่างงาน (จำนวน 8 คน)
16. ครูที่ผ่านการอบรมตามโครงการ มพช. ย้ายไปที่อื่น และครูที่อยู่ในโรงเรียน มพช. บางส่วนยังไม่ทุ่มเทการทำงานให้แก่โรงเรียน มพช. เท่าที่ควร (จำนวน 5 คน)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรควรวางแผนการเรียนการสอนเป็นงานหลัก ส่วนงานพิเศษอื่น ๆ เป็นงานรอง และเมื่อครุมีน้อยควรทำงานพิเศษให้รวดเร็ว มีปริมาณประสิทธิภาพมากขึ้น (จำนวน 23 คน)
2. ควรมีกิจกรรมที่จัดเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมบ่อย ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการเรียนการสอนของโรงเรียน และเป็นโรงเรียนเพื่อพัฒนาชุมชนมากขึ้น (จำนวน 20 คน)
3. ควรปรับปรุงหลักสูตรให้สามารถแก้ปัญหาของสังคมชนบทได้ โดยเฉพาะด้านอาชีพ (จำนวน 19 คน)
4. ควรมีการจัดอบรมเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบททุก ๆ ปี (จำนวน 18 คน)
5. ควรกระตุ้นให้นักเรียนในชนบทสนใจข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ โดยโรงเรียนจัดบริการด้านห้องสมุด ประชาสัมพันธ์ และสอดแทรกศึกษาอย่างมีคุณภาพ (จำนวน 18 คน)
6. ควรจัดสภาพโรงเรียน มพช. ให้สนับสนุนส่งเสริมการบริการชุมชนให้มากขึ้น (จำนวน 15 คน)
7. ควรเปลี่ยนแปลงค่านิยมผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพโดยยกย่องผู้มีความสำเร็จในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ให้เห็นเป็นแบบอย่างชัดเจน (จำนวน 12 คน)
8. ควรมีการจัดรณรงค์และระดมทุนการศึกษา สวัสดิการ และอุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจนในชนบท (จำนวน 9 คน)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย